

Statskassen end ellers, saa var det noget andet, men ogsaa det har jeg gjort mig Umage for at komme efter. Jeg har ikke kunnet foretage nogen Sammenligning med Landkommunerne, thi Materialet er saa spredt, at jeg ikke har kunnet faa det behørig belyst. Jeg har derfor kun nøjedes med at tage Forholdet for Kjøbenhavns og Købstædernes Vedkommende. Kjøbenhavn betaler da til Staten i Bygningssafgift og Vigningsstat et Beløb af 1,357,661 Kr. om Aaret, hvilket pro persona for Kjøbenhavns Befolkning giver 4 Kr. 7 Dre. For samtlige Købstæders Vedkommende udgøre de tilsvarende Statter 1,106,720 Kr., hvilket pro persona for Købstæderne giver 2 Kr. 82 Dre. Lad mig endnu nævne, at en lignende Beregning har været anstillet tidligere for de indirekte Afgifters Vedkommende, og der er man kommen til, at ogsaa paa det Omtaade betaler Kjøbenhavn forholdsvis mere til Statskassen end Købstæderne. — Jeg fremhæver dette, thi naar det er saa, at vi i Kjøbenhavn betale forholdsvis mere til Statskassen end andre Kommuner, og vi ogsaa betale mere i kommunale Byrder, saa kan jeg ikke forstaa Retfærdigheden i, at man siger: Nu indføre vi en Lovordning her lige over for Almueskolevæsenet, hvor vi tage meget mere af Statskassen end hidtil, ogsaa mere af det, som Kjøbenhavn betaler, og desuagtet give vi Kjøbenhavn en forholdsvis langt mindre Del af, hvad Statskassen udreder til Skolevæsenet. Jeg kan ikke forstaa Retfærdigheden deri. — Desuden synes jeg ogsaa, at det staar i Modsetning til den Maade, hvorpaa Lovgivningsmagten i den senere Tid har taget disse Forhold. Jeg henviser til Loven af 7de Maj 1884 om Sindsfygevæsenets Ordning i Kjøbenhavn, thi der var netop Spørgsmaalet det samme, som her ligger for. En Byrde, som hidtil har hvilet paa Kommunerne, nemlig Sindsfygevæsenet, overtager Staten for Fremtiden, men da man erkendte, at Kjøbenhavns Sindsfygevæsen stod saaledes, at der ingen Grund var til at drage det ind under Statskassen, men at man hellere maatte lade det bestaa som kommunal Institution, saa vedtoges det i denne Lov, at der skulde til Kjøbenhavns Kommune af Statskassen betales en forholdsvis Del af det, Staten giver til andre Kommuner. Sindsfygevæsen, og denne Del skulde bestemmes i Forhold til Folkemængden i Kjøbenhavn i Sammenligning med andre Kommuner. Det var en retfærdig Afgørelse, som den Gang blev fulgt, og jeg kan ikke se nogen Hjemmel til her at forlade den. Noget ganske andet er, naar man er inde paa smaa Omraader, hvor

man kan sige, Staten maa hjælpe den ene og ikke den anden, men dette er en stor Omordning af Statens Forhold til de kommunale Skoleudgifter. Jeg kan altsaa ikke se Retfærdigheden af, at man til andre Kommuner giver det og det, medens Kjøbenhavn skal have en langt mindre og ganske vilkaarlig valgt Sum.

Dette var de Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at gøre. Hvis jeg skulde samle de Dragtinger, som dette maatte føre til, saa vil det for det første blive det, at det retfærdige vil være, at naar man siger: Andensteds giver Staten Lønningstillægene til Lærerne, enten fra Begyndelsen af, eller paa et vist Trin, maa man ind paa noget lignende i Kjøbenhavn. Hvor man nu vilde lætte det Trin, hvor man vilde lade Staten bidrage, tør jeg ikke sige, det ved jeg ikke, men selv om jeg gif ud fra en Sum af 1,600 Kr. og en Stigning til 2,600 Kr. for ikke at tage de øverste Forhold med, vilde det ikke føre til forfærdelig større Summer end i Regeringsforslaget, men man kom til noget, der var retfærdigt. Vilde man ikke tage det, men blive ved Brøxforholdet, saa gentager jeg, hvad jeg begyndte med at sige, at jeg ser ingen Berettigelse i, at man tager Brøxforholdet af et vilkaarlig valgt Tal i Stedet for at tage Brøxforholdet af alt, hvad Staten giver til de andre Kommuner. Men jeg gør endvidere opmærksom paa, at underligt er det ogsaa saa at blive staaende ved et bestemt Tal for bestandigt. Vi have gjort den Erfaring andetsteds, paa Politiomraadet, hvor man ligeledes i 1863 ogsaa gennem en Brøxberegning kom til, at Kjøbenhavns Kommune burde have et vist Beløb fra Statens Side. Men da var det saa ulykkeligt, at man ikke slog den Brøxfast i Lovforslaget, nemlig $\frac{1}{7}$ af Kommunens Udgifter til Politivæsenet, men i Stedet satte man en Sum af 80,000 Kr. Og efter at Kjøbenhavns Udgifter til Politivæsenet ere stegne til det tredobbelte af, hvad de vare den Gang, blev dog alligevel den faste Sum staaende, man havde sat ind i Loven i 1863. Derfor synes jeg under alle Omstændigheder, at man burde komme til at indrømme, at det Tal, man her sætter ind i Lovforslaget, ikke burde sættes til et fast Tal, men burde sættes som en vis Brøkdels i Forhold til, hvad der ydes til det øvrige Land, og maatte stige med dette, efterhaanden som Forholdene forøges for Statens Vedkommende udad til til de andre Kommuner.

Dette har jeg villet nævne, og jeg beder, som sagt, som jeg begyndte med at sige, om Undskyldning for, at jeg har opholdt mig